

Jagars Nyheter

24 maj 1905

Emigrationens fördärfbringande verkningar.

Öfverflöd på barn och åldringar — brist på arbetsdugligt folk.

I en till regeringen i dagarna ingifven berättelse framhåller statistiska centralbyrån att Sverige i våra dagar har öfverflöd på skolbarn och åldringar, men brist på arbetsdugligt folk.

Folkbristen inom åldern 15—50 år, räknad såsom helhet, nådde sin höjdpunkt år 1893, då denna grupp nedsjunkit till att omfatta endast 462 pr tusen af rikets folkmängd, medan den i normala fall utgör i vårt land liksom äfven i andra länder vid pass 500 pr tusen. En så stor undertalighet för denna betydelsefulla folkgrupp är i hvilket land som helst en utomordentligt sällsynt företeelse. Utan tvifvel måste det betraktas såsom en stor fördel att från och med 1894, efter utvandringens tillbakagång, en förbättring härutinnan hos oss hvarje år gifvit sig tillkänna. Förbättringen har dock varit mycket långsam, och ännu vid 1902 års slut hade åldern 15—50 år blott hunnit till 473 pr tusen i stället för de normala 500 pr tusen. Anmärkningsvärdt är att förbättringen kunnat fortgå äfven under år 1902, till trots för den stora utvandringen.

Centralbyrån beräknar att inom åldersgruppen mellan 20 och 50 år — lifvets arbetskraftigaste ålder — förefinnes en lucka inom Sverges folkmängd, uppgående till ej mindre än 141,500 personer.

Det andra faktum som omnämnts i fråga om den nuvarande åldersfördelningen är öfverskottet i de högre åldrarna. Denna företeelse fortsätter för hvarje år att alltmera utpräglä sig, och för närvarande har Sverige ej mindre än 146,000 flera åldringar än som normalt skulle vara händelsen. Äfven denna afvikelse är relativt så betydande att något motstycke svårligen skall kunna uppvisas i något annat europeiskt land.

Särdeles stark har tillväxten under senare tiden varit inom den höga åldern af 80 år och därutöfver, hvilken ock numera nått en utomordentlig talrikhet. Medan, från år 1860 räknadt, folkmängden vuxit t. ex. inom den spädate barndomsgruppen, 0—5 år, blott från 513,613 till 599,023, eller på öfver 40 år med endast 17 procent, har gruppen af åttioåringar och därutöfver vuxit från 19,331 till 60,882 och alltså blifvit mer än tredubblad.

Under åren 1901 och 1902 har dessa åldringars antal ökats starkare än någonsin förr — ensamt på dessa båda år från 54,778 till 60,882 personer. Orsaken härtill är att de utomordentligt talrika kullarna med födelseåren 1821—1825 nu begynt öfverskrida åttio års-åldern. Under åren 1901 och 1902 nådde 1821 och 1822 års kullar öfver gränsen, och under åren 1903—1905 komma de lika talrika eller än talrikare kullarna från åren 1823—1825 att successive följa efter. Så stort åttioåringarnas antal än var redan år 1900, torde detsamma alltså med säkerhet komma att växa ytterligare högst betydligt, åtminstone till och med år 1905.

Betydelsen af den abnormala fördelningen efter ålder inom nutidens Sverige har ofta blifvit framhållen. Det säger sig själf att en starkt utpräglad öfvertalighet inom de åldrar, som till stor del äro ur stånd att försörja sig själfva, alltid måste bli en ekonomisk tunga — helst när förhållandet motsvaras af en lika utpräglad folkbrist inom de mest arbetsföra åldrarna. Och då af de öfriga åldrarna gruppen 10—20 år är öfvertalig, innebär detta naturligen också stora kraf såväl på samhället som den enskilde i fråga om det uppväxande släktets uppfostran och undervisning.

Den yttersta orsaken till alla dessa missförhållanden är naturligtvis — yttrar statistiska centralbyrån till sist — emigrationen.